

„Wzajemne oddziaływanie fenotypu i genotypu we wrodzonej formie TTP (Zespół Upshawa-Schulmana)“

Szanowna Pacjentko, szanowny Pacjencie

1. Ogólne informacje o badaniach klinicznych

Zakrzepowa plamica małopłytkowa (thrombotic thrombocytopenic purpura - w skrócie **TTP**) jest rzadką chorobą, charakteryzującą się agregacją płytek krwi w naczyniach włosowatych i małych tętniczkach. Powstające na skutek tego zatory prowadzą do uszkodzenia dotkniętych nimi narządów, co z kolei prowadzi do udarów, zaburzeń pracy nerek itp. W nieleczonych przypadkach zakrzepowej plamicy małopłytkowej śmiertelność sięga 90%.

Zasadniczo rozróżniamy dwie formy tej choroby - nabyta i wrodzona. Wrodzona (dziedziczna) forma choroby nazywana jest również (od nazwisk osób, które po raz pierwszy ją opisały) **Zespołem Upshawa-Schulmana**. Zespół Upshawa-Schulmana wywołany jest przez zmianę (Mutację) w genie ADAMTS13 (=mieloproteinaza dzieląca czynnik von Willebranda) która prowadzi do tego, że tworzenie funkcjonującej ADAMTS13 jest niemożliwe. Aktywność mieloproteinazy ADAMTS13 mierzona w osoczu krwi pacjentów z zespołem Upshawa-Schulmana jest niższa niż 5% normalnej jej aktywności.

Od czasu odkrycia mieloproteinazy dzielącej czynnik von Willebranda (ADAMTS13) i powiązania ciężkiego niedoboru ADAMTS13 z TTP opublikowane zostały różne opisy przypadków choroby u pojedynczych pacjentów. Na ich podstawie szacujemy, że obecnie na świecie znanych jest około 150 rodzin dotkniętych zespołem Upshawa-Schulmana. Ponieważ, niestety, Zespół Upshawa-Schulmana jest wciąż jeszcze za mało znany, diagnoza zostaje postawiona za późno lub wcale, przez co wielu pacjentów i ich rodzeństwo zmarło w jej skutek lub doznało ciężkich trwałych uszkodzeń narządów. To jest tym bardziej przykre, że pacjenci z TTP w ostro przebiegających epizodach zespołu Upshawa-Schulmana leczeni są łatwym w przeprowadzeniu przetoczeniem osocza. W ramach profilaktyki przetacza się obecnie osocze wielu pacjentom co 2-3 tygodnie w celu zapobieżenia ostrych nawrotów choroby i pacjenci ci prowadzą normalne życie. Obecnie nie stwierdzono jeszcze, czy taki rodzaj profilaktyki należy zalecić wszystkim pacjentom, czy też wystarczy, gdy przeprowadzi się ją tylko w określonych sytuacjach zwiększonego ryzyka nawrotu ostrej choroby (jakich?).

2. Cel badań

Celem badań jest zebranie jak największej ilości dokładnych informacji od jak największej liczby pacjentów dotkniętych Zespołem Upshawa-Schulmana o: przebiegu choroby, możliwych czynnikach wywołujących jej nawrót (np ciąża, infekcje itp), leczeniu osoczem i innych sposobach leczenia. Następnym krokiem będzie wypracowanie, w oparciu o zebrane informacje, rekomendacji dotyczących terapii. Istnieje przypuszczenie, że na przebieg kliniczny choroby mają wpływ czynniki genetyczne (np odpowiednie mutacje w genie ADAMTS13, stężenie czynnika Von Willebranda, itp), rodzinne, jak również zmienne czynniki środowiskowe (lekarstwa, ciąża itp). Wypełnienie kwestionariusza, szczegółowe badania laboratoryjne jak również zbadanie członków rodziny pomogą stwierdzić, jakie czynniki i w jaki sposób wpływają na specyficzny przebieg choroby.

Dalszym celem badań jest stworzenie bazy, włącznie z platformą informacyjną, służącą wymianie informacji o metodach leczenia, występowaniu skutków ubocznych pod wpływem leczenia oraz przebiegu długoterminowym celem polepszenia metod leczenia oraz profilaktyki dotkniętych chorobą pacjentów. Platforma informacyjna będzie dostępna dla lekarzy i dotkniętych chorobą pacjentów.

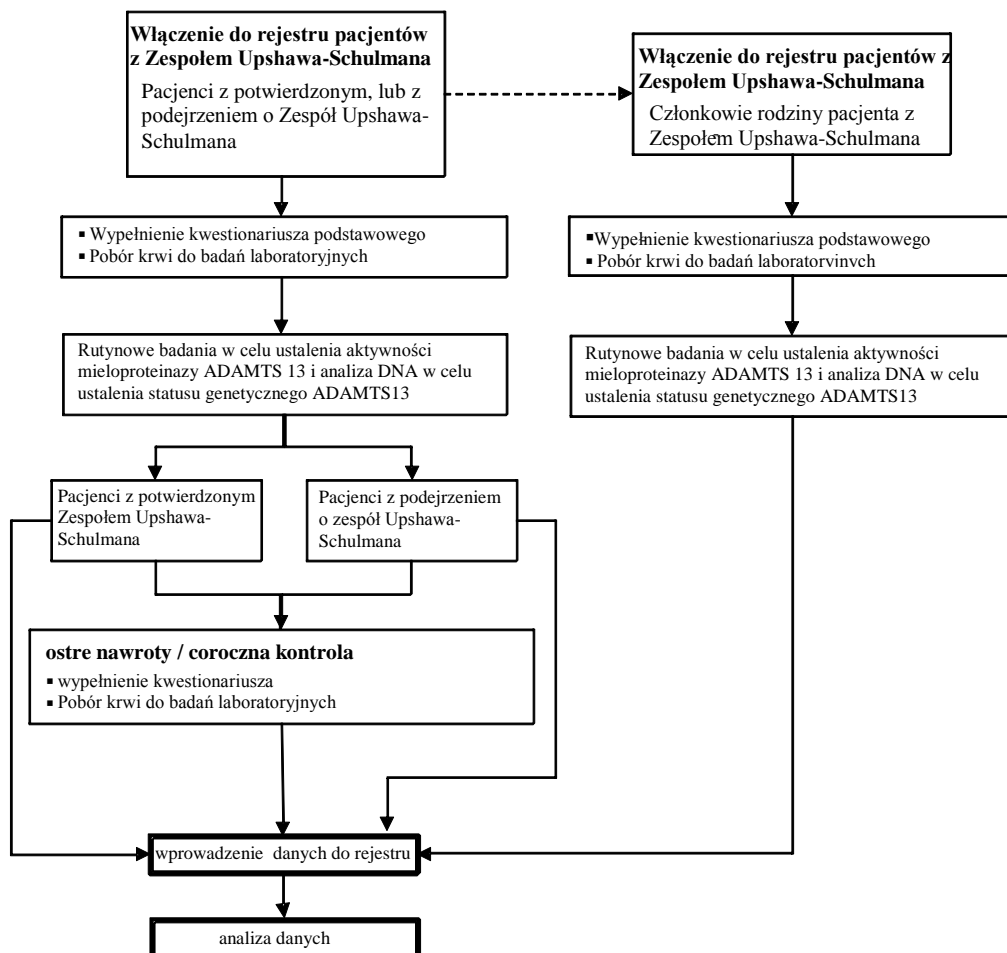
3. Wybór uczestników badań klinicznych

Zostaliście Państwo poproszeni o udział w badaniach klinicznych, ponieważ stwierdzono u Państwa wrodzoną formę zakrzepowej plamicy małopłytkowej tzw. zespół Upshawa-Schulmana. Również członkowie Pańskiej rodziny zostaną poproszeni o wzięcie udziału w badaniach. W odróżnieniu od Pana(i) będą oni jednorazowo poddani badaniu i poproszeni o udzielenie odpowiedzi na podstawowe pytania (schemat poniżej).

4. Dobrowolność udziału w badaniach klinicznych

Państwa udział w badaniach jest dobrowolny. Rezygnacja z udziału nie będzie miała negatywnego wpływu na przebieg Pańskiego leczenia. To samo dotyczy ewentualnej rezygnacji z udziału w badaniach w późniejszym czasie. Tę możliwość zachowujecie Państwo przez cały czas. Wycofania oświadczenia zgody na udział w badaniach klinicznych i rezygnacji z udziału w nich nie musicie Państwo uzasadniać.

5. Przebieg badań klinicznych

Na początku badań klinicznych wypełnicie Państwo wspólnie z lekarzem kwestionariusz podstawowy i jeżeli będzie to potrzebne, zostanie pobrana próbka krwi. Następnie raz w roku, oraz w razie wystąpienia ostrego nawrotu choroby wypełnicie Państwo wraz z lekarzem kolejne kwestionariusze i w razie potrzeby ponownie pobrana zostanie krew.

Planowana jest dokumentacja przebiegu choroby przez kilka lat i gromadzenie danych o nim w Rejestrze Zespołu Upshawa-Schulmana.

6. Obowiązki uczestnika badań

Jako uczestnik badań klinicznych zobowiązujecie się Państwo do przestrzegania planu badań klinicznych, dokładnego informowania lekarza prowadzącego o przebiegu choroby, jednoczesnym leczeniu przez innego lekarza, zażywanych lekach (przepisanych przez lekarza jak również samodzielnie zakupionych bez recepty) oraz zaobserwowanych działaniach ubocznych.

7. Korzyści dla uczestnika

Udział w badaniach klinicznych przyniesie Państwu korzyści, gdyż z czasem zostaną wypracowane i udostępnione rekomendacje oparte na evidence-based medicine odnoszące się do terapii pańskiej choroby, postępowania w szczególnych sytuacjach ryzyka, czy też regularnych zabiegów wymiany osocza w ramach profilaktyki. Dzięki Państwa udziałowi w badaniach klinicznych wyniki tych badań mogą przynieść korzyści również innym osobom dotkniętym tą chorobą.

8. Ryzyko i niedogodności

Jedyną niedogodnością związaną z udziałem w badaniach klinicznych jest zwyczajne pobranie krwi, które ma miejsce raz w roku (członkowie rodziny tylko raz - po przystąpieniu do programu). Pobranie krwi przez nakłucie żyły nie jest całkowicie bezbolesne. Sporadycznie może ono prowadzić do utworzenia się siniaka w miejscu nakłucia, bardzo rzadko dochodzi do zakażenia.

Uzyskane próbki krwi zostaną zbadane, następnie zamrożone i przechowywane w celu przeprowadzenia dalszych analiz w późniejszym czasie, włącznie z analizami genetycznymi związanymi z badaniami nad Zespołem Upshawa-Schulmana. W przypadku wycofania się z badań klinicznych, wszystkie zamrożone próbki krwi zostaną zniszczone, jednak zebrane do tego czasu dane nie zostaną usunięte.

9. Wyniki badań

Pański lekarz będzie na bieżąco informowany przez kierujących badaniami klinicznymi o ich postępach i wynikach; on ze swojej strony będzie dzielił się z Państwem tymi informacjami. Informacje te są dla Państwa dostępne również na stronie internetowej www.insel.ch/hzl/. Jednakże macie Państwo prawo do niewiedzy, tak że nikt nie będzie Państwu narzucał tych informacji.

10. Poufność danych

W ramach badań klinicznych zbierane są dane osobowe takie jak np: imię i nazwisko, data urodzenia, płeć i dane medyczne związane z Zespołem Upshawa-Schulmana. Dane te przechowywane są w centrum badań klinicznych (Uniwersytecka Klinika Hematologii, Inselspital, Berno, Szwajcaria). Pańskie dane, z pominięciem nazwiska zostaną zapisane w specjalnie do tego celu utworzonej bazie danych (Rejestr Zespołu Upshawa-Schulmana). W celu ich przetworzenia, dane Państwa (z pominięciem nazwiska) zostaną przesłane do Clinical Trials Unit (CTU), Inselspital, Bern University Hospital, CH-3010 Bern, Switzerland. Wgląd w Pańskie dane mają: lekarz prowadzący, specjaliści w centrum badań w Bernie, specjaliści ds. przetwarzania danych CTU i osoby przez nią upoważnione. Także inne osoby w kraju i za granicą, pracujące nad Zespołem Upshawa-Schulmana i opracowaniem nowych wytycznych w zakresie leczenia tej choroby, mogą mieć wgląd w pańskie dane osobowe (z pominięciem nazwiska), jak również członkowie komisji etycznej kantonu Berno i nadzoru

nad ochroną danych osobowych mogą mieć, w ramach inspekcji, wgląd w pańskie dane osobowe. W trakcie badań klinicznych i podczas ww kontroli zagwarantowana jest pełna poufność. Pańskie nazwisko nie pojawi się w żadnej formie w raportach czy publikacjach wydanych na podstawie tych badań klinicznych.

11. Wynagrodzenie uczestnika badań klinicznych:

Za udział w badaniach nie przewidziane jest żadne wynagrodzenie. Przeprowadzenie powtarzających się badań podstawowych takich jak rozmaz krwi, wydolność nerek itd. jest wskazane z uwagi na Pańską chorobę i nie muszą być przeprowadzone dodatkowo na potrzeby badań klinicznych. Przewidziane dodatkowe badania są bezpłatne. Udział w badaniach klinicznych nie pociąga za sobą żadnych dodatkowych kosztów ani dla Państwa ani dla kasy chorych.

12. Finansowanie badań klinicznych

Badania kliniczne są finansowane przez dotacje ze Szwajcarskiego Funduszu Narodowego (SNF) jak również z Fundacji Mach-Gaensslen Szwajcaria.

Od sierpnia 2008 istnieje dodatkowe wsparcie ze strony firmy Baxter Innovations GmbH, Wiedeń, Austria.

13. Osoba kontaktowa

W przypadku niejasności lub pytań, pojawiających się w trakcie badań klinicznych, możecie Państwo zgłosić się do lekarza prowadzącego lub do niżej wymienionych osób kierujących badaniami:

PD Dr. Johanna A. Kremer Hovinga;
Uniwersytecka Klinika Hematologii, Inselspital, CH-3010 Berno, Szwajcaria
Telefon: ++41 31 632 90 22
Fax : ++41 31 632 18 82
E-mail: johanna.kremer@insel.ch

Prof. Dr. B. Lämmle
Uniwersytecka Klinika Hematologii, Inselspital, CH-3010 Berno, Szwajcaria
Telefon: ++41 31 632 33 02
Fax : ++41 31 632 34 06
E-mail: bernhard.laemmle@insel.ch

•
Oświadczenie zgody na przeprowadzenie badań i rejestrację historii mojej choroby w ramach badań klinicznych „Wzajemne oddziaływanie fenotypu i genotypu we wrodzonej formie TTP (Zespół Upshawa-Schulmana)”

Pacjent:

Nazwisko:..... Imię:.....

Data urodzenia:..... Płeć: .....

Lekarz kontrolujący:

Nazwisko:..... Imię:.....

- Zostałem poinformowany przez mojego lekarza o przebiegu i celu badań klinicznych „Wzajemne oddziaływanie fenotypu i genotypu we wrodzonej formie TTP (Zespół Upshawa-Schulmana)”. Informacje o badaniach klinicznych dla pacjenta otrzymałem, przeczytałem i zrozumiałem, ponadto uzyskałem wyczerpujące odpowiedzi na wszystkie moje pytania związane z uczestnictwem w badaniach klinicznych.
- Miałem wystarczająco dużo czasu aby podjąć dobrowolną decyzję o wzięciu udziału w wyżej wymienionych badaniach klinicznych.
- Informacje o badaniach klinicznych dla pacjenta jak również kopię podpisanego oświadczenia zgody na wzięcie udziału w badaniach zatrzymuję do mojej dyspozycji.
- Zostałem poinformowany o badaniach naukowych dotyczących genów, białek i innych czynników, które zostaną przeprowadzone w ramach tych badań klinicznych.
- Wyrażam zgodę na przechowywanie próbek mojej krwi, pobranych w ramach badań klinicznych przez czas nieograniczony, prawdopodobnie przez wiele lat, w centrum badań klinicznych (Uniwersytecka Klinika Hematologii, Inselspital, Berno) z możliwością wykorzystania ich w dalszym ciągu badań. Badania te służą lepszemu zrozumieniu wrodzonego deficytu ADAMTS13/ wrodzonej TTP (Zespół Upshawa-Schulmana) względnie polepszeniu diagnozy i terapii przyszłych pacjentów z tą, lub podobną chorobą.
- W ramach tych badań klinicznych wyrażam zgodę (i) na gromadzenie moich danych osobowych takich jak: imię i nazwisko, data urodzenia, płeć, dane medyczne dotyczące Zespołu Upshawa-Schulmana i przechowywanie ich w centrum badań (Uniwersytecka Klinika Hematologii, Inselspital, Berno); (ii) na przesyłanie moich danych, z pominięciem nazwiska, Clinical Trials Unit (CTU), Inselspital, Bern University Hospital, CH-3010 Bern, Switzerland w celu przetwarzania danych w USA; (iii) na udostępnienie moich danych mojemu lekarzowi, specjalistom centrum badań w Bernie, specjalistom odpowiedzialnym za przetwarzanie danych CTU i osobom przez nią upoważnionym; (iv) na wgląd w moje dane, poza nazwiskiem, osobom trzecim w kraju i za granicą, uczestniczącym w badaniach nad Zespołem Upshawa-Schulmana i nad wypracowaniem wytycznych w zakresie leczenia choroby; (v) na wgląd w moje dane osobowe przez władze krajowe.
- Jestem świadomy tego, że przepisy o ochronie danych osobowych w innych krajach mogą różnić się od przepisów szwajcarskich i akceptuję te różnice. Poufność jest zagwarantowana.
- W przypadku publikacji (w czasopiśmie fachowym; na stronie internetowej Zespołu Upshawa-Schulmana Uniwersyteckiej Kliniki Hematologicznej, Inselspital, Berno), wszelkie dane zostaną zanonimizowane i w taki sposób zakodowane, że identyfikacja mojej osoby stanie się niemożliwa.
- Udział w badaniach klinicznych przyniesie mi korzyści, gdyż z czasem zostaną wypracowane i udostępnione rekomendacje oparte na evidence-based medicine odnoszące się do terapii mojej choroby, postępowania w szczególnych sytuacjach ryzyka, czy też regularnych zabiegów wymiany osocza w ramach profilaktyki.
- Mam prawo w każdym czasie i bez podania przyczyn do wycofania mojej zgody na uczestnictwo w badaniach klinicznych bez żadnych negatywnych skutków dla mnie czy mojej rodziny. W przypadku wycofania się z uczestnictwa przechowywane próbki krwi zostaną zniszczone jednak dane zebrane do tego czasu nie zostaną usunięte.
- Mój udział w badaniach klinicznych nie pociąga za sobą żadnych kosztów dla mnie ani mojej rodziny, ale i ja nie mam prawa do żadnego odszkodowania czy wynagrodzenia z tego tytułu.
- Mój lekarz otrzyma wyniki przeprowadzonych badań, które ze mną omówi. Będzie on na bieżąco informowany o przebiegu i postępach badań w zakresie wrodzonej TTP (Zespół Upshawa-Schulmana).

Miejscowość, data.....

Podpis Pacjenta.....

•
Miejscowość, data..... Podpis lekarza kontrolującego .....